A „Neue Zeitung"-ról

A magyarországi németek hetilapja, a „*Neue Zeitung*" (magyarul Új Újság) 1957 szeptemberében jelent meg először. Elődje, a „*Freies Leben*", előbb havi- majd hetilap volt, egészen az 1956-os forradalom kitöréséig, amikor az újság megszűnt.

A Neue Zeitung az alapítástól 1990-ig a Magyarországi Németek Demokratikus Szövetségének a lapja volt. 1992-ben függetlenedett a hetilap a Szövetségtől, és azóta az újság tulajdonosa a „*Neue Zeitung Alapítvány*". A lap tehát független az Országos Német Önkormányzattól is. Az alapítvány kuratóriuma 1992 és 1997-ben pályázat alapján választotta meg és nevezte ki a főszerkesztőt.

A Neue Zeitung önmeghatározása így szól: „*A Neue Zeitung a magyarországi németek közszolgálati médiájaként működik. Szolgálja a német népcsoporton belüli kommunikációt, a magyarországi német önkormányzatok, egyesületek és más szervezetek fóruma kíván lenni. Kiáll a magyarországi németek kultúrájának, nyelvének ápolása, fejlesztése mellett. A német kultúra értékeit közvetíti, áttekintő tudósításaival elősegíti a Magyarország és Németország közötti sokrétű kapcsolatokat.*"

A lap az alapítástól kezdve csak német nyelven jelent, jelenik meg. A kilencvenes évek elején néhány hivatalos állami közleményt magyarul is nyilvánosságra hoztak, de *Schuth* János főszerkesztő ragaszkodik a csak német nyelvű megjelenéshez. A „*L'udové noviny*" főszerkesztőjéhez hasonlóan azzal érvel, hogy az identitás feladását jelentené, ha elhagynák a német anyanyelvet.

A Neue Zeitung hetente háromezer példányban jelenik meg, előfizetőinek száma ezerötszáz körül mozog. A lapot – a főszerkesztő szerint – a példányszámnál többen olvassák, mert sok önkormányzat, egyesület, könyvtár és iskola fizeti elő. Az újságban különösen az iskolásoknak szóló „NZ-*Junior melléklet*" örvend nagy népszerűségnek. Szerkesztőjét, Beate *Dohndorfot* munkájáért médiadíjjal is kitüntették.

A Neue Zeitungnál *hat főállású* munkatárs dolgozik, akik közül négyen szerkesztik a lapot. Schuth János szerint még két további újságíróra lenne szükség, de erre az anyagi keretből nem futja. Az újság együttműködik a Magyar Rádió pécsi körzeti stúdiójának német szerkesztőségével (Radio Fünfkirchen), melynek riporterei rendszeresen küldenek anyagokat az újságnak. Az újság egyik ifjúsági rovatát például pécsi fiatal rádiósok szerkesztik.

A főszerkesztő megjegyzi, hogy az újság elsősorban *eseményorientált*, ami nem feltétlenül jó. A rádiósokon kívül több külsős munkatárs, önkormányzati képviselő is ír a lapba.

A Neue Zeitung – elsősorban hírekben – beszámol a német politikáról, a német-magyar kapcsolatokról, partnerkapcsolatokról és németországi olvasói levelek is jelennek meg, ami azt mutatja, hogy az anyaországban is olvassák a lapot. Két évvel ezelőtt a

Neue Zeitung

UNGARNDEUTSCHES WOCHENBLATT 44. Jahrgang, Nr. 21 Preis: 48 Ft Budapest, 26. Mai 2000

„Die ungarndeutsche Frage" im Deutschen Bundestag

In der Fragestunde des Deutschen Bundestages am 10. Mai hat der Vorsitzende der Arbeitsgruppe „Vertriebene und Flüchtlinge" der CDU/CSU-Bundestagsfraktion, Herr Hartmut Koschyk MdB, die Frage an die Bundesregierung gerichtet, über welche Erkenntnisse diese hinsichtlich der Anliegen der Landesselbstverwaltung der Ungarndeutschen, die Fragen der deutschen Sprachförderung in Ungarn und der Entsendung von Deutsch-Lehrkräften nach Ungarn betreffen, die die Vertreter der Landesselbstverwaltung der Ungarndeutschen zuletzt im Rahmen eines informellen Treffens von elf Staatspräsidenten aus Mittel- und Osteuropa in Ungarn Ende April 2000 vorgetragen haben, verfüge und in welcher Weise die Bundesregierung beabsichtige, diesen Anliegen entgegenzukommen. Auf diese Frage sowie auf zwei Nachfragen antwortete der Staatsminister im Auswärtigen Amt, Dr. Ludger Volmer. Wir veröffentlichen das Bundestagsprotokoll.

Dr. Ludger Volmer: Herr Koschyk, der Vorsitzende der Landesselbstverwaltung der Ungarndeutschen, Otto Heinck, äußerte sich im Gespräch mit dem Bundespräsidenten am Rande des informellen Treffens von elf mitteleuropäischen Staatspräsidenten am 29. April 2000 in Ungarn sehr positiv über die Maßnahmen der Bundesregierung und der Länder zur Sprachförderung und Entsendung von Lehrkräften nach Ungarn.

(Fortsetzung auf Seite 3)

Mit der Beilage Ungarndeutsche Christliche Nachrichten

Aus dem Inhalt

Den hohen Istzustand noch weiterentwickeln
Wilfried Grubner, der neue Botschafter der Bundesrepublik Deutschland in Ungarn, überreichte Staatspräsidenten Árpád Göncz am 17. April sein Begläubigungsschreiben. Der Diplomat vertritt im Gastland sowohl den Bund als auch die 16 Bundesländer. Unsere Redaktion befragte den Missionschef nach seinen ersten Eindrücken.
Seite 4

Wiener Frühlingsball im Museum der Schönen Künste
„Wien und Budapest unterhalten sich diesmal bereits zum fünften Mal zusammen, und die in Smoking gekleideten Herren und die ihre eleganten Abendkleider tragenden Damen begrüßen sich bereits als Bekannte. Wie sich die tanzenden Paare bei einem Walzer aneinanderschmiegen, so sind die beiden Hauptstädte in ihrer Vergangenheit, Gegenwart und Zukunft miteinander verknüpft." Dies schrieb Budapests Oberbürgermeister Gábor Demszky zur Einstimmung auf den Wiener Frühlingsball, den er zusammen mit seinem Wiener Amtskollegen Michael Häupl in einer einmaligen Kulisse, in den herrlichen Hallen des Museums der Schönen Künste am Heldenplatz eröffnete.
Seite 5

Minderheiten/jugendforum gegründet
Auf Initiative der Gemeinschaft Junger Ungarndeutscher wurde am 21. Mai in Budapest für die Jugendorganisationen der nationalen und ethnischen Minderheiten ein Kongreß einberufen, zwar aus der Überlegung heraus, ein Forum, eine gemeinsame Interessenvertretung zu schaffen, wobei auch das Ministerium für Jugend und Sport (ISM) ein Partner zu sein scheint.
Seite 13

Geringschätzung Andersprachiger brachte stets Schaden

Nationalitätentag in Gran

LdU-Vorsitzender Otto Heinck beim Baumpflanzen in Gran

Leiter der Minderheitenorganisationen im Park der Volksgruppen

„Epochenweise unterschiedlich realisierten sich die Mahnungen König Stephans an seinen Sohn Emmerich, denn in der tausendjährigen ungarischen Geschichte sind Schuller an Schuller für hehre Ziele kämpfende Jahrzehnte ebenso zu finden wie Uneinigkeit und Feindseligkeit", sagte Jenő Kaltenbach bei der Eröffnung des Tages der Nationalitäten vergangen Samstag in Gran. „Gute Zeiten hat es immer dann gegeben, wenn wir den Weg zueinander fanden. Ränkesucht, Geringschätzung, Verdrängung von Andersdenkenden, eine andere Sprache Sprechenden haben der Nation stets Schaden und Verderben gebracht", unterstrich der Minderheitenombudsmann. Seiner Ansicht nach waren Zusammenhalt und gegenseitiges Verständnis immer Merkmale erfolgreicher Epochen. „Heute leben wir in vieler Hinsicht in einer erfolgreichen Zeit. Das Land ist unabhängig, frei und demokratisch. Doch die Schattenseiten kennend, nehmen wir das alles möglicherweise gar nicht wahr", unterstrich Kaltenbach. Die Nachfahren würden einst sicher auf diese Zeit als eine Periode zurückblicken, in der große Dinge geschahen. Als Beispiel erwähnte Kaltenbach, daß zu verschwinden scheinende, ihre Sprache und ihre Kultur verlierende Gemeinschaften eine Neugeburt erlebten und Hunderte von sich selbst organisierenden, ihre Traditionen neu entdeckenden und pflegenden kleinen Gemeinschaften entstanden seien.

Im Rahmen des Nationalitätentages wurde in Gran der Millenniumspark der Stadt und der Volksgruppen des Landes eingeweiht. Wie aus dieserhalb entnommenen Tonscherben, sei das Pflanzen der Baumsetzlinge auch eine Art Symbol. Denn so wie diese, in vielen Jahren gewachsen, fest dastehen werden, werden auch die Nationalitäten, gestärkt in ihrer Sprache und Identität, in hundert Jahren noch existent sein.

stuttgarti Dunamenti Svábok Kulturális Alapítványa segítségével újította fel az újság teljes számítógépparkját.

A Neue Zeitungban minden második héten *vallási melléklet* jelenik meg, és rendszeresen publikálnak irodalmi műveket is. Az újság nagy szerepet játszott és játszik a tehetséges magyarországi német írók, költők, képzőművészek felfedezésében, felkarolásában. A lapban önálló rovata van a legnagyobb német kisebbségi ifjúsági szervezetnek, a „*Magyarországi Ifjú Németek Közösségének*". A Neue Zeitung magyar belpolitikával akkor foglalkozik, ha a kisebbségpolitikában fontos dolgok történnek, így például nyomon követi a Kisebbségi Törvény módosításával kapcsolatos törekvéseket.

A főszerkesztő szerint a lap egyik *gyengéje*, hogy ritkán jelennek meg életközeli riportok egy község, vagy közösség mindennapjairól, a még nyomokban fellelhető német falusi életről, szokásokról. Ez elsősorban a szabad munkaerő és az anyagiak hiányára vezethető vissza.

A Tárki 1998-as felmérése szerint a Neue Zeitung olvasóinak 49 százaléka német anyanyelvű, 73 százalékuk vallja magát német nemzetiségűnek, 76 százalékuk rendszeresen olvassa a lapot, 65 százalékuk végzett felsőoktatási intézményben, 41 százalékuk falun, 26 százalékuk kisvárosban él, 46 százalékuk alkalmazott és 34 százalék a hatvan éven felüli olvasók aránya.

1998-ban a 40 éves NZ a „Kisebbségekért" díjban részesült.

K. Z.